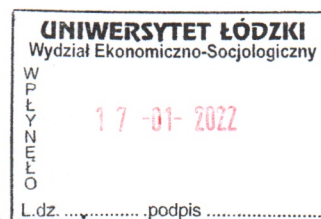

Borówiec, 26 grudnia 2021 r.
Prof. dr hab. Witold Jurek
Emerytowany profesor zwyczajny Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

OCENA
osiągnięć akademickich dr. Piotra KĘBŁOWSKIEGO
w związku z ubieganiem się przez Niego o stopień doktora habilitacyjnego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie *ekonomia i finanse*

Kryteria oceny dorobku naukowego w postępowaniu habilitacyjnym wynikają z: (1) Ustawy z 10 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668), (2) Regulaminu określającego szczegółowy tryb postępowania w sprawie nadania stopnia doktora i doktora habilitowanego w Uniwersytecie Łódzkim, załącznik do Uchwały nr 660 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 27 stycznia 2020 r. (tekst ujednolicony uwzględniający zmiany wprowadzone Uchwałą nr 787 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 6 lipca 2020).

Podstawowe dane

Dr P. Kębłowski ukończył studia magisterskie w 2002 roku na Wydziale Ekonomiczno – Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. W kwietniu 2009 roku uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych na podstawie rozprawy doktorskiej: *Małopróbkowe wnioski o rządzie kointegracji*. Stopień naukowy został nadany przez Radę Wydziału Ekonomiczno – Socjologicznego Uniwersytetu Łódzkiego. Promotorem rozprawy jest Profesor Aleksander Welfe.

Obecnie Habilitant pracuje na etacie adiunkta na Wydziale Ekonomiczno – Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, w Instytucie Ekonometrii, w Katedrze Modeli i Prognoz Ekonometrycznych.

Osiągnięcia naukowe

Jako osiągnięcia naukowe dr P. Kębłowski przedstawił cykl ośmiu artykułów naukowych pod wspólnym tytułem: *Wielorównaniowa analiza kointegracyjna procesów indeksowanych pojedynczo i podwójnie*. Na ten cykl składają się następujące artykuły⁽¹⁾:

1. Kębłowski P. (2021) GVAR: A case of spurious cross – sectional cointegration, *Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics*, 13(2), 105 – 117,

⁽¹⁾ W okresie po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych Habilitant, oprócz artykułów zaliczonych do osiągnięcia naukowego opublikował jeszcze trzy prace: dwie w *Przeglądzie Statystycznym* i jedną w *Materiałach i Studiach NBP*.

2. Kęblowski P., Leszkiewicz – Kędzior K., Welfe A. (2020) Real exchange rates, oil price spillover effects and tripolarity, *Eastern European Economics* 58(5), 415 – 435,
3. Kęblowski P. (2018) A Monte Carlo comparison of LCCA – and ML – based cointegration tests for panel VAR process with cross – sectional cointegrating vectors, *Przegląd Statystyczny* 65(2), 173 – 182,
4. Kęblowski P. (2017) Innowacyjność przedsiębiorstw przemysłowych państw Grupy Wyszehradzkiej a nakłady na badania i rozwój, *Przegląd Statystyczny* 64(4), 399 – 420,
5. Kęblowski P. (2016) Canonical correlation analysis in panel vector correction model. Performance comparison, *Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics* 8(4), 203 – 217,
6. Kęblowski P., Welfe A. (2012) A risk – driven approach to exchange – rate modelling, *Economic Modelling* 29(4), 1473 – 1482,
7. Kęblowski P. (2011) The behavior of exchange rates in Central European countries and credit default risk premiums, *Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics* 3, 221 – 236,
8. Kęblowski P., Welfe A. (2010) Estimation of the equilibrium exchange rate: The CHEER approach, *Journal of International Money and Finance* 29(8), 1385 – 1397.

Trzy artykuły, oznaczone numerami 1, 3, 5 są poświęcone własnościom metod wykorzystywanych w trakcie analizy kointegracji procesów stochastycznych, a pozostałych pięć artykułów, oznaczonych numerami 2, 4, 6, 7, 8 – zastosowaniom analizy kointegracyjnej.⁽²⁾

Zawarta dalej charakterystyka artykułów jest krótka i zwracająca uwagę na wybrane problemy poruszone w artykułach. Nie mam pewności, że wymienione problemy są tymi, które Autorzy cenią najbardziej.

Własności metod stosowanych w analizie kointegracyjnej

Wszystkie artykuły poświęcone własnościom „metod kointegracyjnych” zostały opublikowane przez Habilitanta jednoosobowo, po angielsku, w *Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics* (2) i w *Przeglądzie Statystycznym* (1). Artykuły zostaną scharakteryzowane chronologicznie, począwszy do artykułu 5.

Na samym początku warto zaznaczyć, że (pozostające poza osiągnięciem naukowym) artykuły poświęcone metodom analizy kointegracyjnej Habilitant publikował już wcześniej, część jako pokłosie rozprawy doktorskiej. Przedmiotem tych artykułów były procesy stochastyczne indek-

⁽²⁾ Habilitant w autoreferacie dzieli artykuły na trzy zbiory dzieląc dodatkowo artykuły traktujące o zastosowaniach analizy kointegracyjnej na: zastosowania w odniesieniu do procesów indeksowanych pojedynczo i zastosowania w odniesieniu do procesów indeksowanych podwójnie.

sowane pojedynczo. Artykuły tej grupy zaliczone do osiągnięcia naukowego odnoszą się do procesów indeksowanych podwójnie, tj. zwykle do procesów przekrojowo – czasowych, procesów generujących dane panelowe.

W artykule 5. przedstawione są wyniki analizy małopróbkowej wywodzących się z analizy korelacji kanonicznej estymatorów parametrów związków długookresowych (wektorów kointegrujących): (i) bieżących i opóźnionych poziomów, estymator Boxa – Tiao (1977), analiza LCCA (ang. Level Canonical Correlation Analysis) oraz (ii) bieżących przyrostów i opóźnionych poziomów, estymator Johansena (1988), analiza MNW (Metoda Największej Wiarygodności). Autor badał własności estymatorów, co oczywiście, na podstawie prób generowanych przez modele o określonych własnościach. Te własności prób są dobrze opisane w tekście artykułu. (W zasadzie tylko takie empiryczne badania estymatorów mają sens, jeżeli są prowadzone na podstawie prób o określonych własnościach).

Z przeprowadzonych rozważań wynika, że estymator Johansena ma nieznacznie mniejszą wariancję, zwłaszcza gdy własności dynamiczne procesu stochastycznego są znane. Gdy nie są znane, to wydaje się, że estymator Boxa – Tiao jest godny rozważenia.

Pewne wnioski odnoszące się do estymatorów wektorów kointegrujących wieloskalowego modelu autoregresji oraz klasycznego modelu wektorowej autoregresji, gdy parametry tego ostatniego modelu są szacowane oddzielnie dla każdego z przekrojów, potwierdzają intuicję (estymatory parametrów pierwszego modelu mają mniejszą wariancję).

Artykuł kończą ogólne uwagi odnoszące się do zastosowań różnych modeli wektorowej autoregresji w zależności od charakteru badanego zjawiska (własności opisującego go procesu). Praktyczną wartość mają wnioski odnoszące się do doboru modelu w zależności od charakteru tzw. zależności międzyprzekrojowych.

Przedmiotem zainteresowania w artykule 3. są małopróbkowe własności metod analizy kointegracyjnej procesów indeksowanych podwójnie, z jakimi mamy do czynienia np. w analizie panelowej. Chodzi o bootstrapowe testy rzędu kointegracji (liczby wektorów kointegrujących wyznaczających związki długookresowe) w analizie korelacji kanonicznej LCCA (bieżące i opóźnione poziomy) oraz w analizie MNW (bieżące przyrosty i opóźnione poziomy) w przypadku międzyprzekrojowych wektorów kointegrujących. Badanie dotyczy testu minimalnej wartości własnej i testu śladu dla przypadku LCCA oraz testu maksymalnej wartości własnej i testu śladu dla przypadku MNW. Metoda bootstrapowa reszt jest wzorowana na podejściu Giersbergena (1966) i Svensena (2006).

Wyniki obliczeń sugerują, między innymi, „zniekształcenie” rozmiaru testu w próbach o małej liczbie obserwacji czasowych, przy czym w przypadku dwóch rozpatrywanych podejść, te zniekształcenia mają przeciwny znak. Jak słusznie Autor zauważa, zastosowanie obu tych

podejść pozwala na w miarę precyzyjne oszacowanie przedziału, w którym zawiera się rzeczywisty rząd integracji.

Spostrzeżenie, że gdy wymiar modelu panelowego wektorowej autoregresji z międzyprzekrojowymi wektorami kointegrującymi jest mniejszy niż 20 (iloczyn liczby przekrojów i zmiennych objaśnianych w przekrojach), a liczba obserwacji czasowych wynosi co najmniej 200, to testy opierające się zarówno na LCCA, jak i MNW mają zadowalające własności, ma pewne znaczenie praktyczne. Wprawdzie stwierdzenie, że wymiar modelu panelowego wektorowej autoregresji nie może być zbyt duży, a liczba obserwacji czasowych zbyt mała, aby rezultaty szacunku miały statystycznie zadowalające własności, jest dość oczywiste, ale z artykułu wynika ogólna reguła praktyczna, że liczba obserwacji czasowych winna dziesięciokrotnie przekraczać rozmiar modelu już takie oczywiste bez przeprowadzonego eksperymentu nie jest.

Artykuł ma charakter „teoretyczny” ale zawiera szereg uwag o charakterze praktycznym, przydatnych ekonometrykom zajmującym się np. szacowaniem modeli na podstawie danych panelowych.

Podobnie do dwóch poprzednich, artykuł oznaczony numerem 1. jest poświęcony własnościom estymatorów relacji długookresowych (relacji kointegrujących) w modelu konstruowanym na podstawie danych statystycznych indeksowanych podwójnie, danych o charakterze przekrojowo – czasowym. Przedmiotem rozważań jest globalny model wektorowej autoregresji (ang. Global Vector Autoregression, GVAR). Ten model można traktować jako swego rodzaju wyjście z sytuacji braku odpowiednio licznego zbioru danych, szczególnie obserwacji czasowych. Ten niedostatek danych czymś trzeba zastąpić; w rozpatrywanym w artykule modelu GVAR jest to macierz wag i/lub założenie o słabej egzogeniczności przekrojów. Macierz wag pozwala zredukować liczbę parametrów relacji długoterminowych poddawanych estymacji. Założenie słabej egzogeniczności jest dość silne i nie zawsze możliwe do utrzymania.

Autor bada własności modelu GVAR, gdy założenie słabej egzogeniczności nie jest spełnione. Okazuje się, że wtedy mogą pojawić się pozorne (ang. spurious) międzyprzekrojowe związki długookresowe, wektory kointegrujące. Co więcej, generalnie rzecz biorąc, im większa jest liczba przekrojów i im większa jest liczba danych tym zjawisko pozornej kointegracji międzyprzekrojowej jest częstsze. Słaba egzogeniczność przekrojów sprawdzana jest post factum, a więc zastosowanie GVAR do np. danych panelowych może prowadzić do błędnych wniosków odnoszących się do międzyprzekrojowych związków długookresowych.

W artykule sformułowane są też pewne wnioski dotyczące efektywności estymatorów uzyskanych MNW na podstawie modelu GVAR, modelu PVAR (ang. Panel Vector Autoregression) w przypadku restrykcji i ich braku.

Artykuły tego typu, co omówione, świadczą o bardzo dobrej znajomości przez Autora problematyki estymacji różnych odmian modeli VAR. Zawarte w artykułach rozważania są prowadzone na odpowiednio wysokim poziomie. Dodać też warto, że rozważania „teoretyczne” nie są prowadzone dla samych rozważań, ale po to, by poznać „naturę” procesów poddanych modelowaniu. Wnioski zawarte w artykułach „teoretycznych” dr. P. Kęblowskiego są bardzo użyteczne praktycznie, szczególnie dla osób uprawiających ekonometrię stosowaną opierającą się na danych przekrojowo – czasowych.

Zastosowania analizy kointegracyjnej

Pięć artykułów jest poświęconych zastosowaniom analizy kointegracyjnej, cztery z nich zostały opublikowane w języku angielskim, a jeden w języku polskim (*Przegląd Statystyczny*). Cztery artykuły w języku angielskim zostały opublikowane w wartościowych czasopismach ekonomicznych: *Journal of International Money and Finance*, *Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics*, *Economic Modelling*, *Eastern European Economics*. Dwa artykuły zostały opublikowane przez Habilitanta jednoosobowo, a trzy we współautorstwie; za każdym razem jednym ze współautorów tych tekstów jest prof. A. Welfe.⁽³⁾

Podobnie jak poprzednio, artykuły tej grupy zostaną bardzo krótko scharakteryzowane w kolejności chronologicznej publikacji.

Artykuł oznaczony numerem 8. jest poświęcony różnym podejściom do statystycznego (ekonometrycznego) opisu kursu walutowego, w szczególności do kursu równowagi wynikającego z podejścia CHEER (ang. Capital Enhanced Equilibrium Exchange Rate). W okresie publikacji artykułu zaproponowane przez Autorów podejście było relatywnie nowe, ale dobrze oddawało warunki polskiej gospodarki, gdzie długotrwały deficyt w rachunku bieżącym bilansu płatniczego finansowano za pomocą inwestycji zagranicznych i inwestycji portfelowych również napływających z zagranicy.

Opierające się na miesięcznych szeregach czasowych badania statystyczne (ekonometryczne) zostały przeprowadzone poprawnie i w sposób, w jaki w tym czasie prowadzono tego typu badania ilościowe. Chodzi mi w szczególności o analizę kointegracji procesów stochastycznych, w przypadku tego artykułu – procesów indeksowanych pojedynczo.

Rozważania w artykule zostały oparte na pracach, przede wszystkim Juselius, Johansena, MacDonalda, które niedługo przedtem ujrzały światło dzienne, a więc zastosowane w artykule

⁽³⁾ W dokumentacji habilitacyjnej nie znalazłem informacji o udziale Habilitanta w pracach współautorских. Ani z Ustawy, ani z Regulaminu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego na UŁ (chyba) nie wynika, by Habilitant musiał taką informację przedstawić.

Warto dodać, że w artykułach współautorских P. Kęblowski wymieniony jest na pierwszym miejscu, co zwykle oznacza duży (największy?) udział w powstaniu publikacji.

W dalszym ciągu przyjmuję, że udział poszczególnych autorów w powstaniu artykułu jest proporcjonalny do liczby autorów.

podejście było relatywnie nowe. O dobrym odbiorze artykułu, a więc – w pewnym sensie – o dobrym poziomie tego nowatorskiego artykułu świadczą relatywnie liczne cytowania, szczególnie przez autorów spoza Polski.

W artykule oznaczonym numerem 7. chodzi o analizę przeprowadzoną na podstawie miesięcznych danych przekrojowo – czasowych wyrażających kursy walut zestawu (i czynników je kształtujących) czterech krajów (Czech, Polski, Rumunii, Węgier) w pierwszej dekadzie XXI wieku. Ten okres jest szczególnie ciekawy, bo w pierwszej połowie tej dekady wymienione kraje zostały członkami UE.

Celem badań było, między innymi, o stwierdzenie czy mechanizm kształtujący długookresowy kurs walutowy jest wspólny dla wymienionej grupy krajów, czy też różni się w zależności od kraju. W wyniku ciekawego i dobrze przeprowadzonego eksperymentu ekonometrycznego wysunięto ostrożny wniosek, że ten mechanizm jest wspólny dla trzech krajów (Czech, Polski, Węgier), ale odrębny dla Rumunii. W artykule zaprezentowano też odchylenia kursów rzeczywistych od stanów równowagi (niedowartościowanie, przewartościowanie waluty) i – co może ciekawsze – oddziaływanie tych odchyleń w wybranych krajach na odchylenia w trzech pozostałych krajów.

Artykuł jest dobrym przykładem zastosowania analizy kointegracyjnej do procesów indeksowanych podwójnie. Modele kursów walut, z wbudowanym mechanizmem CHEER, stanowią wdzięczny przedmiot tego zastosowania.

Przedmiotem artykułu 6. jest, przede wszystkim, uwzględnienie premii za ryzyko w modelu kursu walutowego skonstruowanego z wykorzystaniem podejścia CHEER. W tym podejściu, dającym dobre rezultaty w odniesieniu do krajów będących „nowymi” członkami UE, długoterminowy deficyt w rachunku bieżącym bilansu płatniczego jest wyrównywany / finansowany za pomocą zagranicznych inwestycji kapitałowych i portfelowych. Uwzględnienie w tym modelu premii za ryzyko stało się szczególnie istotne w okresie po kryzysie finansowym w 2008 roku, kiedy można było zaobserwować zmianę nastawienia inwestorów względem ryzyka związanego również z obligacjami skarbowymi. Autorzy artykułu premię za ryzyko skonstruowali wykorzystując notowania kontraktów (pochodnych) CDS (ang. Credit Default Swaps; swapy ryzyka kredytowego) dla obligacji skarbowych, polskich i krajów strefy euro.

Składnik wyrażający premię za ryzyko dobrze statystycznie „wpasował się” w model stochastyczny kursu walutowego i przyczynił się do uzyskania ciekawych oszacowań. Interesujące są oszacowania czterech relacji określających długookresowe związki w stanie równowagi, a także wnioski odnoszące się do trendów stochastycznych będących źródłem niestacjonarności dynamiki analizowanego systemu oraz do relacji pomiędzy zmiennymi uwzględnionymi w badaniu.

Artykuł spotkał się z zainteresowaniem szeregu autorów zajmujących się dynamiką stochastycznych systemów ekonomicznych, w tym – co warto podkreślić – spoza polskiego kręgu naukowego.

Artykuł 4. jest jedynym artykułem osiągnięcia naukowego dr. P. Kęblowskiego opublikowanym w języku polskim.

Przedmiotem analizy są determinanty działalności innowacyjnej w krajach Grupy Wyszehradzkiej, a przede wszystkim uzależnienie liczby zgłoszeń patentowych do Europejskiego Urzędu Patentowego od nakładów na badania i rozwój. Dodać należy, że działalność gospodarcza (i wnioski patentowe) zostały podzielone na cztery grupy, od wysoko do nisko zaawansowanych technicznie.

Analizę kointegracyjną przeprowadzono na podstawie danych panelowych, w ujęciu jednorównaniowym i wielorównaniowym. Przeprowadzone obliczenia pozwoliły zidentyfikować długookresowe zależności pomiędzy nakładami na badania i rozwój a zgłoszeniami patentowymi w grupach wysoko i średniowysoko zaawansowanych technicznie. Jako rezultat dodatkowy obliczeń w artykule znalazły się pewne uwagi odnośnie do polityki w zakresie finansowania badań i rozwoju, a także polityki podatkowej.

Współautorski artykuł 2. Traktuje o zastosowaniu analizy kointegracyjnej do opisu i wnioskowania o kursach walutowych, a szczególnie o kursie złoty/euro.

Autorzy dobrze uzasadniają, dlaczego zamiast modelu dwubiegunowego zastosowali model trójbiegunowy, z następującymi biegunami: USA, strefa euro, Polska. Modelowaniu poddano kursy walut: złoty/euro, euro/US dolar, długoterminowe stopy procentowe, premie za ryzyko (oszacowane za pomocą CDS) we wszystkich trzech obszarach walutowych, a także cenę ropy naftowej oraz rozmiar skupu aktywów przez Europejski Bank Centralny (ECB).

Wyniki empiryczne pozwalają stwierdzić, między innymi, że realny kurs złoty/euro jest powiązany z: realną ceną ropy naftowej, parytetem pozbawionych ryzyka stóp procentowych (Polska, strefa euro), a poprzez bilans handlowy – z premią za ryzyko, natomiast realny kurs euro/US dolar jest powiązany z realną ceną ropy naftowej oraz rozmiarem skupu aktywów przez ECB. Dodać też trzeba, że kurs walutowy złoty/euro reaguje (dostosowuje się) do kursu równowagi złoty/euro, ale także do kursu równowagi euro/US dolar.

W charakterystyce tego artykułu uwaga jest zwrócona na wybrane wnioski dotyczących bezpośrednio kursów walutowych. W artykule jest wiele innych wniosków, w tym odnoszących się pośrednio do tych kursów.

Dzięki poprawnie przeprowadzonej analizie kointegracyjnej te wnioski wydają się być: (a) statystycznie poprawne mimo niestacjonarności analizowanych procesów stochastycznych, (b) bogatsze niż wnioski uzyskane innymi metodami na podstawie przekształconych procesów w celu doprowadzenia ich do stacjonarności.

Uwagi podsumowujące osiągnięcie naukowe

Wybrane cechy artykułów składających się na osiągnięcie naukowe dr. P. Kęblowskiego.

1. Dr P. Kęblowski ma silnie skoncentrowane zainteresowania naukowe. W rozprawie doktorskiej zajmował się wnioskowaniem o rzędzie kointegracji. Przedmiotem osiągnięcia naukowego jest analiza kointegracyjna.⁽⁴⁾ Prace przedstawione przez Habilitanta do oceny wykraczają poza problematykę rozprawy doktorskiej i mogą być rozpatrywane jako osiągnięcie naukowe w postępowaniu habilitacyjnym.

2. Zgodnie z deklaracją Habilitanta zestaw artykułów wchodzących w skład osiągnięcia naukowego jest cyklem jednotematycznym i – jak wspomniałem – może być podstawą postępowania o przyznanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

3. Artykuły zostały opublikowane w dobrych czasopismach naukowych. Trzy z nich charakteryzują się dodatnimi tzw. współczynnikami wpływu.

4. Rozważania prowadzone w artykułach poświęconych własnościom metod stosowanych w analizie kointegracyjnej są prowadzone na dobrym poziomie naukowym. Problemy poruszone w tych trzech artykułach są aktualne, a poziom rozważań odpowiada poziomowi, na jakim obecnie prowadzi się badania naukowe w zakresie analizy danych przekrojowo – czasowych.

5. Artykuły o charakterze „teoretycznym”, które oceniam dobrze, kończą się wnioskami o charakterze *stricte* praktycznym. Te wnioski są bardzo użyteczne przy analizie empirycznej procesów przekrojowo – czasowych.

6. Artykuły, które formalnie sprowadzają się do zastosowania analizy kointegracyjnej, są przygotowane na dobrym poziomie naukowym, wnoszą nowe treści do nauk ekonomicznych, a wnioski sformułowane na podstawie przeprowadzonej analizy kointegracyjnej wydają się być bogatsze od wniosków, jakie można sformułować na podstawie „prostej” analizy danych przekrojowo – czasowych.

7. Część z tych artykułów spotkała się z żywym zainteresowaniem środowiska ekonomicznego / ekonometrycznego, o czym świadczą wymienione w autoreferacie cytowania prac składających się na osiągnięcie naukowe.

Mimo zastrzeżeń odnoszących się do braku informacji we wniosku habilitacyjnym związanych ze współautorstwem, przedstawiony zestaw artykułów należy ocenić pozytywnie jako osiągnięcie naukowe, zupełnie wystarczające, aby wystąpić o nadanie dr. P. Kęblowskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

(4) Dwa artykuły, które powstały na podstawie rozważań prowadzonych w rozprawie doktorskiej nie zostały włączone do osiągnięcia naukowego w postępowaniu habilitacyjnym.

Ogólna ocena osiągnięć naukowo – badawczych

Wskaźniki „naukometryczne” podają za dokumentacją habilitacyjną.

Publikacje Habilitanta w okresie po uzyskaniu stopnia naukowego doktora ukazały się w czasopiśmie, które charakteryzuje sumaryczny *impact factor* 6,040 (współczynnik pięcioletni) według listy JCR. Według bazy Web of Science prace Habilitanta były cytowane 25 razy (bez tzw. autocytowań), a indeks Hirscha wynosi 3. Można jeszcze dodać, że według bazy Google Scholar prace Habilitanta były cytowane 83 razy (bez tzw. autocytowań), a indeks Hirscha wynosi 5. Jak rozumiem, przytoczone wskaźniki nie uwzględniają tego, że część publikacji to prace współautorskie.

Przytoczone wskaźniki to liczby na dzień złożenia wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk ekonomicznych. Zwykle jest tak, że te wskaźniki wykazują tendencje do wzrostu autonomicznego w czasie i pewnie dzisiaj są wyższe.

Generalnie rzecz biorąc przytoczone wskaźniki naukometryczne należy ocenić pozytywnie. Zważywszy na to, że baza Web of Science jest bazą wysoce selektywną wskaźniki charakteryzujące publikacje Habilitanta należy ocenić dobrze. Dr P. Kęblowski jest rozpoznawalny międzynarodowo wśród osób prowadzących badania ekonometryczne.

W dokumentacji habilitacyjnej znajduje się lista 17 (wybranych) konferencji naukowych z aktywnym udziałem Habilitanta w okresie po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych. Nie jest to może liczbowo bardzo dużo, jak na 12 lat, ale na liście znajduje się wiele konferencji organizowanych przez uznane zagraniczne ośrodki ekonometryczne (przykładowo: Giessen, Sewilla, Londyn (LSE), Piza, Malaga). Na podkreślenie zasługuje również pewna liczba wystąpień na seminariach organizowanych przez NBP, które są organizowane na wysokim poziomie naukowym. Na podstawie tytułów wystąpień można sądzić, że 15 z nich odbyło się w języku angielskim, a 2 w języku polskim.

Po uzyskaniu stopnia doktora Habilitant zrealizował cztery projekty naukowe, 2 finansowane przez NCN, jeden przez NBP, jeden przez GDN, CERGE-EI (Central and Eastern Regional Network representative of the Global Development Network, a spin – off of World Bank, Praga). Ponadto, dr P. Kęblowski był wykonawcą w dwóch projektach finansowanych w formie grantów przez Komisję Europejską oraz NCN (program MAESTRO).⁽⁵⁾

Aktywność konferencyjną, a także zaangażowanie Habilitanta w realizację projektów naukowych, w tym projektów finansowanych których rozstrzygają konkursy, należy ocenić zdecydowanie pozytywnie.

(5) Warto dodać, że w okresie przed uzyskaniem stopnia doktora Habilitant zrealizował (z powodzeniem) grant tzw. promotorski: „Małopróbkowe wnioskowanie o rządzie kointegracji”.

Habilitant recenzował teksty naukowe nadesłane do szeregu redakcji. W tym kontekście wymienić należy: *Bank i Kredyt*, *Przegląd Statystyczny*, *Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics*, *Economic Modelling*, *International Economics*, *International Journal Emerging Markets*, *The International Review of Economics & Finance*, *Operation Research and Decisions*. Są to dobre czasopisma w zakresie uprawianej przez Habilitanta subdyscypliny.

Działalność recenzyjną Habilitanta należy ocenić zdecydowanie pozytywnie. Przedstawiony zestaw czasopism oznacza, że dr P. Kębłowski jest znany w środowisku naukowym jako specjalista w uprawianej przez siebie subdyscyplinie ekonometrii.

Konkluzja

Moja ogólna ocena działalności naukowo – badawczej dr. P. Kębłowskiego jest pozytywna / bardzo pozytywna.

Działalność dydaktyczna, współpraca z instytucjami, działalność popularyzatorska

Dr P. Kębłowski prowadził, prowadzi zajęcia dydaktyczne (wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminaria) na Wydziale Ekonomiczno – Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego z następujących przedmiotów: ekonometria, ekonometria zaawansowana, analiza danych panelowych, prognozowanie, programowanie matematyczne i ekonometryczne. Habilitant pełnił funkcję promotora prac dyplomowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia (niestety, w dokumentacji habilitacyjnej nie podano, w ilu było to przypadkach), a także funkcję opiekuna naukowego (coacha) dla grup uczestników projektu: *Analityka gospodarcza – studia z przyszłością* (kierunek zamawiany: *Analityka gospodarcza, I stopień*).

Zajęcia dydaktyczne i liczby prac dyplomowych zależą w dużym stopniu od polityki uczelni / wydziału w tym zakresie. Generalnie rzecz biorąc zaangażowanie Habilitanta w tę działalność nie odbiega zasadniczo od zaangażowania adiunkta uczelni publicznej.

Jako sekretarz naukowy uczestniczył w organizacji pięciu konferencji naukowych.

Habilitant przeprowadził trzy odczyty (szkolenia, seminaria) naukowe: dwa dla NBP, jeden dla Ministerstwa Finansów.

W lutym 2020 dr P. Kębłowski złożył krótkoterminową wizytę w Uniwersytecie w Gies-sen.

Na koniec wypada jeszcze wspomnieć, że w 2010 roku dr P. Kębłowski zdobył nagrodę Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcie naukowe, a w 2012 roku pierwszą nagrodę na Konferencji: *Modelowanie danych panelowych: teoria i praktyka*, SGH.

Końcowa ocena

Wszystkie cząstkowe oceny poszczególnych segmentów działalności akademickiej Habilitanta, są pozytywne, w mniejszym lub większym stopniu. Pozytywna jest więc ocena końcowa wniosku habilitacyjnego.

Konkluzja: moim zdaniem, dr Piotr Kęblowski w pełni spełnia kryteria niezbędne do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie *nauk społecznych*, w dyscyplinie *ekonomia i finanse*. Wnoszę zatem o dalsze etapy postępowania w tej sprawie.

